

پرونده:		درس: نمو ۱	
تاریخ: ۱۴۰۰/۱۲/۲۰		ساعت: ۸	پایه: ۱
کد مصمم	تصمیم دوم	کد مصمم	تصمیم اول

باسمه تعالی
المپیاد سطح یک
اسفند ۱۴۰۰

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
معاونت آموزش
امتحانات کتبی

شهرستان:

نام و نام خانوادگی:

مدرسه و محل آزمون:

نام پدر:

توجه: لطفاً به تمامی سؤالات پاسخ دهید؛ نمره منفی ندارد (محدوده: سؤالات کاربردی از کل نحو - حفظی و متنی تا آخر افعال ناقصه)

۱. کدام تقدم، در همه «افعال ناقصه» غلط است؟ [ن ۰] [س ۱] د/؟

أ. خبر بر اسم ☐ ب. اسم بر خبر ☐ ج. خبر بر خود فعل ☐ د. اسم بر خود فعل ☐

۲. اعراب کدام فعل مشخص شده، با دیگر موارد متفاوت است؟ [ن ۰] [س ۲] ج/؟

أ. لَنْ يَجُودَ الْبَخِيلُ ☐ ب. خَذِ الدَّوَاءَ لِتَبْرَأَ ☐ ج. علمت أن يرجع أخوك ☐ د. اذن و الله نرهم غداً بحرب ☐

۳. عبارت «هو الذي في السماء إله» شاهد مثال برای کدام گزینه نمی‌تواند باشد؟ [ن ۰] [س ۲] د/؟

أ. وفي ذا الحذف أيا غير أي يقتضي إن يستل وصل ☐ ب. وكلها يلزم بعده صله ☐ ج. على ضمير لائق مشتمله ☐ د. والحذف عندهم كثير منجلى في عائذ متصل إن انتصب ☐

۴. در عبارات زیر مفعول به بر فاعل مقدم شده است. در کدام مورد این تقدم، غلط است؟ [ن ۰] [س ۳] ج/؟

أ. رأى اليوم أبي قاضٍ ☐ ب. رأى اليوم مولاة غلامی ☐ ج. رأى اليوم أمی أبي ☐ د. غفر اليوم أبي ربی ☐

۵. کدام گزینه در مورد حذف نون «کان» صحیح است؟ [ن ۰] [س ۲] د/؟

أ. مخصوص «کان» ناقصه است ☐ ب. با وجود شرایط واجب است ☐ ج. در مضارع و امر صورت می‌گیرد ☐ د. اگر خبر فعل، ضمیر متصل به آن باشد، ممتنع است ☐

۶. با توجه به قواعد عدد و معدود، کدام جمله صحیح است؟ [ن ۰] [س ۱] ب/؟

أ. عندي ثلاثة رجلٍ ☐ ب. عندي ثلاثة رجالٍ ☐ ج. عندي ثلاث رجلٍ ☐ د. عندي ثلاث رجالٍ ☐

۷. ترجمه «و كلمة بها كلام قد يؤم» با کدام گزینه تناسب دارد؟ [ن ۰] [س ۲] ج/؟

أ. كلام از ترکیب کلمات درست می‌شود ☐ ب. کلمه و کلام موضوع علم نحو هستند ☐

ج. گاهی کلمه می‌گوییم ولی اراده کلام می‌کنیم ☐ د. گاهی کلام می‌گوییم ولی اراده کلمه می‌کنیم ☐

۸. نوع کدام یک از افعال مشخص شده، با دیگر افعال متفاوت است؟ [ن ۰] [س ۲] ب/؟

أ. ﴿اسْمِعْهُمْ وَأَنْصِتْ﴾ ☐ ب. ﴿وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُصْرُونَ﴾ ☐ ج. ﴿لَهُ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَبْصِرْ بِهِ﴾ ☐ د. مَا أَبْعَدَ الْخَيْرَ مِمَّنْ هَمَّتْ بَطْنُهُ وَفَرَجَهُ ☐

۹. کدام جمله مثال برای بیت «فامنعه حين يستوى الجزآن / عرفاً و نكراً عدمی بیان» می‌باشد که در بحث «تقديم خبر بر مبتدا» آمده است؟ [ن ۰] [س ۱] ج/؟

أ. رغبة في الخير خير ☐ ب. زيد قائم ☐ ج. أخوك زيد ☐ د. في الدار رجل ☐

۱۰. کدام گزینه مثال برای باب «اشتغال» نیست؟ [ن ۰] [س ۳] أ/؟

أ. ﴿ثُمَّ الْحَجِيمَ صَلَوَهُ﴾ ☐ ب. ﴿جَنَّاتٍ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا﴾ ☐ ج. ﴿بَشَرًا مِّنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهُ﴾ ☐ د. ﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ﴾ ☐

۱۱. در کدام مورد، استتار ضمير واجب نیست؟ [ن ۰] [س ۱] د/؟

أ. صيغة ۱۳ مضارع ☐ ب. وزن «ما أفعل» تعجب ☐ ج. فعل استثنا ☐ د. صيغة ۴ ماضی ☐

۱۲. با توجه به قواعد صفت و موصوف، کدام جمله غلط است؟ [ن ۰] [س ۲] أ/؟

أ. رأيت رجلاً مؤمناً برهم ☐ ب. رأيت رجلاً مؤمنة برهم ☐ ج. رأيت رجلاً مؤمنين برهم ☐ د. رأيت رجلاً آمنوا برهم ☐

* و النقص في فتى و ليس و زال دائماً قفى.

۱۳. کدام جمله در توضیح این عبارت صحیح است؟ [ن ۰] [س ۲] أ/؟

أ. این افعال کاربرد تامه ندارند ☐ ب. حذف خبر این افعال بدون قرینه جایز نیست ☐ ج. این افعال عملشان ضعیف است ☐ د. این افعال با اسم و خبرشان جمله کاملی نیستند ☐

۱۴. با توجه به قواعد فعل و فاعل، کدام گزینه صحیح است؟ [ن ۰] [س ۱] ج/؟

أ. ذهب هند ☐ ب. هند ذهب ☐ ج. طلع الشمس ☐ د. الشمس طلع ☐

۱۵. ملحق نشدن نون وقایه در کدام مورد نادر است؟ [ن ۰] [س ۲] ج/؟

أ. إن ☐ ب. لعل ☐ ج. ليت ☐ د. بين ضمير منصوبی متکلم وحده و فعل ☐

۱۶. کدام گزینه درباره عامل کلمه «وعد» در عبارت شریفه ﴿خَالِدِينَ فِيهَا وَعَدَالله﴾ صحیح است؟ [ن ۰] [س ۳] ج/؟

أ. غامِلُهُ «خَالِدِينَ» المذكور ☐ ب. غامِلُهُ محذوف جَوَازاً ☐ ج. غامِلُهُ محذوف وجوباً لآنه مؤكّد لنفسه ☐ د. غامِلُهُ محذوف وجوباً لآنه مؤكّد لغيره ☐

۱۷. بیت «و بعد واو عینت مفهوم مع / کمثل کلّ صانع و ما صنع» بر کدام مورد اشاره دارد؟ [ن ۰] [س ۲] ب/؟

أ. وجوب حذف مبتدا ☐ ب. وجوب حذف خبر ☐ ج. وجوب تقدم مبتدا بر خبر ☐ د. وجوب تقدم خبر بر مبتدا ☐

۱۸. کدام کلمه اگر در جای خالی عبارت «رَأَيْتُ..... يَوْمَ الْجُمُعَةِ» بنشیند، اعرابش به حرف است نه حرکت؟ [ن ۰] [س ۲] د/؟

- أ. کلمه «أَب» ☐ ب. جمع کلمه «معاوية» ☐ ج. جمع کلمه «رجل» ☐ د. اعداد عقود (و تمیزشان) ☐

۱۹. عبارت «کلُّ سبقه دام حظر» از جهت لفظی مثال برای کدام مورد نمی‌تواند باشد؟ [ن ۰] [س ۳] د/؟

- أ. اسماء دائم الاضافه ☐ ب. عمل نصبی مصدر ☐ ج. تقدم مفعول بر عامل ☐ د. تقدم معمول بر فعل ناقصه ☐

۲۰. نقش جمله مشخص شده در «وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ» چیست؟ [ن ۰] [س ۱] د/؟

- أ. خبریه ☐ ب. حالیه ☐ ج. مضاف‌الیه ☐ د. تابع ☐

۲۱. علم‌هایی که با «أَب» و «أُم» شروع می‌شوند، چه نام دارند؟ [ن ۰] [س ۱] ج/؟

- أ. اسم ☐ ب. لقب ☐ ج. کنیه ☐ د. مرتجل ☐

۲۲. با توجه به قواعد تقدم و تأخر، کدام جمله غلط است؟ [ن ۰] [س ۲] أ/؟

- أ. کان طعامک آکلًا زیدٌ ☐ ب. طَعَامُکَ آکَلًا کَانَ زَیدٌ ☐ ج. کان عَندک زَیدٌ مُقِیمًا ☐ د. مُقِیمًا عَندک کَانَ زَیدٌ ☐

* و خبر المحصور قدّم أبداً.

۲۳. مصرع بالا بر وجوب کدام حکم دلالت می‌کند؟ [ن ۰] [س ۲] د/؟

- أ. تقدم خبر محصور بر مبتدا ☐ ب. تأخر خبر محصور از مبتدا ☐ ج. تقدم مبتدای محصور بر خبر ☐ د. تأخر مبتدای محصور از خبر ☐

۲۴. نقش کدام کلمه مشخص شده با بقیه متفاوت است؟ [ن ۰] [س ۳] ب/؟

- أ. «وَإِذَا كُورُوا إِلَى الْخَلْفَاءِ مِنْ بَعْدِ عَادٍ» ☐ ب. «وَإِذَا رَأَيْتُمْ تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ» ☐ ج. «وَإِذَا رَأَيْتُمْ تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ» ☐ د. قال الشامي: مَنْ هُوَ عَتَرَةُ النَّبِيِّ الْقَائِمُ مَقَامَهُ فِي حِجَّتِهِ ☐

۲۵. کدام مورد هیچ‌گاه صله واقع نمی‌شود؟ [ن ۰] [س ۲] ب/؟

- أ. شبه جمله ☐ ب. جمله انشائیة ☐ ج. صفت صریحه ☐ د. جمله اسمیه خالی از ضمیر عائد ☐

۲۶. در مثال «صَلَّيتْ خَلْفَكَ» کدام یک از منصوبات وجود دارد؟ [ن ۰] [س ۱] ب/؟

- أ. مفعول به ☐ ب. مفعول فیه ☐ ج. مفعول له ☐ د. مفعول مطلق ☐

* و المفرد الجامد فارغ و إن / يشقّ فهو ذو ضمير مستكنّ.

۲۷. کدام مثال برای قسمت خط‌کشی شده مناسب است؟ [ن ۰] [س ۲] ب/؟

- أ. هذا قلم ☐ ب. هذا أسد ☐ ج. زید ذاهب أبوه ☐ د. زید قام ☐

۲۸. در کدام جمله، جواب شرط محلاً مجزوم است؟ [ن ۰] [س ۲] د/؟

- أ. إن تضرب أضرب ☐ ب. إذا جئتنی أکرمتک ☐ ج. إذا جئتنی فأنا أکرمتک ☐ د. من یضلل الله فلا هادی له ☐

* و لدی البعد انطقاً بالكاف حرفاً دون لام أو معه و اللام إن قدّمت «ها» ممتنعة.

۲۹. قسمت خط‌کشی شده، بر امتناع چه حکمی دلالت دارد؟ [ن ۰] [س ۱] ج/؟

- أ. تقدم هاء تنبيه بر لام جاره ☐ ب. آوردن لام جاره بر سر ضمیر «ها» ☐

- ج. الحاق لام بعد به اسم اشاره‌ای که «ها» تنبیه دارد ☐ د. الحاق لام جاره به اسم اشاره‌ای که «ها» تنبیه دارد ☐

۳۰. آیه شریفه «أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ» شاهد برای کدام یک از موارد زیر نمی‌تواند باشد؟ [ن ۰] [س ۳] أ/؟

- أ. غیر منصرف ☐ ب. تعلیق ☐ ج. تقدم حال بر عامل ☐ د. فرق «همزه» و «هل» ☐

۳۱. اگر بعد از استفهام، به ترتیب، وصف و اسم مرفوعی آمده باشد، در چه صورت جمله صحیح ولی ترکیب مبتدای وصفی برای آن وصف، غلط است؟

[ن ۰] [س ۱] ب/؟

- أ. وصف و اسم مرفوع مفرد باشند ☐ ب. وصف و اسم مرفوع در تنبیه یا جمع، مطابق باشند ☐

- ج. وصف، مفرد و اسم مرفوع، مثنی یا جمع باشد ☐ د. وصف، مثنی یا جمع و اسم مرفوع، مفرد باشد ☐

۳۲. حرکت همزه «ان» در کدام گزینه متفاوت است؟ [ن ۰] [س ۲] ب/؟

- أ. «الآن خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا» ☐ ب. «وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَنَّكَ لَرَسُولُهُ» ☐

- ج. «إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَى مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنُصْفَهُ وَثُلُثَهُ» ☐ د. «أَوَلَمْ يَعْلَمِ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً» ☐

* و وضعوا لبعض الأجناس علم / كعلم الأشخاص لفظاً و هو عمّ.

۳۳. عبارت «هو عمّ» به چه معنایی دلالت دارد؟ [ن ۰] [س ۲] أ/؟

- أ. مصادیق علم جنس متعدد است، برخلاف علم شخص ☐ ب. مصادیق علم شخص متعدد است، برخلاف علم جنس ☐

- ج. در زبان عربی علم شخص بیش از علم جنس وجود دارد ☐
۳۴. در کدام گزینه هر دو کلمه از جهت تعداد اعراب تقدیری مانند هم هستند (یعنی مثلاً هر دو مورد از بین سه نوع اعراب، فقط یک اعراب تقدیری دارند)؟ **[ن ۰] [س ۱] د/؟**
- أ. موسی - یخشی ☐ ب. الهادی - یرمی ☐ ج. موسی - یرمی ☐ د. الهادی - یخشی ☐
۳۵. «أی» در چه حالتی مبنی است؟ **[ن ۰] [س ۲] أ/؟**
- أ. اضافه شود و صدر صله‌اش محذوف باشد ☐ ج. مضاف نباشد و صدر صله‌اش محذوف باشد ☐
- ب. اضافه شود و صدر صله‌اش مذکور باشد ☐ د. مضاف نباشد و صدر صله‌اش مذکور باشد ☐
۳۶. کدام مثال درست است؟ **[ن ۰] [س ۳] ب/؟**
- أ. استثنای مفرغ: ﴿مَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ﴾ ☐ ج. استثنای موجب: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَهُمْ﴾ ☐
- ب. استثنای غیر موجب: العلماء كلهم هلكي إلّا العاملون ☐ د. استثنای متصل: ﴿لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا﴾ ☐
- * اسم يعين المسمى مطلقاً / علمه كـ «جعفر» و «خرنقا».
۳۷. اسم اشاره «ذا» در بیت دوم به چه چیزی اشاره می‌کند؟ **[ن ۰] [س ۲] د/؟**
- أ. علم ☐ ب. اسم ☐ ج. کنیه ☐ د. لقب ☐
۳۸. اعراب مصدر مؤول در کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟ **[ن ۰] [س ۲] أ/؟**
- أ. ﴿الْمُرْيَانُ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَحْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ﴾ ☐ ب. ﴿وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ﴾ ☐
- ج. ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا﴾ ☐ د. ﴿اللَّهُ يَتْنِ عَلَى كُمْ أَنْ هَذَا كَرِّ لِلْإِيمَانِ﴾ ☐
۳۹. کدام جمله مثال مناسب برای بیت «كذا إذا عاد عليه مضمّر / مما به عنه مبينا يخبر» است؟ **[ن ۰] [س ۳] ج/؟**
- أ. ما لنا إلّا اتباع أحمد ☐ ب. أين من علمته نصيراً ☐ ج. فی الدار صاحبها ☐ د. عندي درهم ☐
۴۰. مجهول عبارت «نَصْرُوكُنَّ» چیست؟ **[ن ۰] [س ۱] أ/؟**
- أ. نُصْرَتُنَّ ☐ ب. نُصْرَنَ ☐ ج. نُصِرُوا ☐ د. نُصِرُوكُنَّ ☐
۴۱. کدام یک از افعال ناقصه، بر اتصاف اسم به خبر در طول شب دلالت دارد؟ **[ن ۰] [س ۱] أ/؟**
- أ. بات ☐ ب. ظلّ ☐ ج. أضحى ☐ د. أمسى ☐
۴۲. در کدام گزینه، حذف متعلّق جار و مجرور جایز است؟ **[ن ۰] [س ۲] ج/؟**
- أ. ﴿وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ﴾ ☐ ب. ﴿خَلَّوْا سَاوِرَ مِنْ فِصَّةٍ﴾ ☐ ج. ﴿وَالِ إِلَى تَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا﴾ ☐ د. ﴿فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ﴾ ☐
۴۳. عبارت «فذكر ذا (أی: ال) و حذفه سیان» بر کدام مثال تطبیق دارد؟ **[ن ۰] [س ۲] ج/؟**
- أ. الرَّجُلُ ☐ ب. اللَّاتُ (اسم صنم كان بمكة) ☐ ج. الفضل (اسم رجل) ☐ د. بنات الأوبر (فی قول الشاعر) ☐
۴۴. کدام تحلیل درباره آیه شریفه ﴿قَالَ تُوْحِرَبْ لَا تَذَرُ عَلَيَّ الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا﴾ غلط است؟ **[ن ۰] [س ۳] ج/؟**
- أ. «رَبِّ» تقدیراً منصوب است ☐ ب. «مِنَ الْكَافِرِينَ» متعلق به عامل محذوف است ☐ ج. «دَيَّارًا» حال است ☐ د. در این آیه موصول اسمی وجود دارد ☐
۴۵. «ههنا» جزو کدام دسته از انواع «اسم اشاره» است؟ **[ن ۰] [س ۲] أ/؟**
- أ. اسم اشاره مختص و قریب ☐ ب. اسم اشاره مختص و بعيد ☐ ج. اسم اشاره مشترك و قریب ☐ د. اسم اشاره مشترك و بعيد ☐
۴۶. در کدام گزینه «مفعولیه» وجود ندارد؟ **[ن ۰] [س ۲] ب/؟**
- أ. ﴿وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا﴾ ☐ ب. هذا يوم الجمعة ☐ ج. ﴿وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ﴾ ☐ د. ﴿وَجَاءَ وَأَبَاهُمْ عِشَاءً يَتُكُونُ﴾ ☐
- * و فی جميعها توسط الخبر / أجز و كلُّ سبقه «دام» حظر.
۴۷. مصرع خط‌کشی شده بر امتناع کدام مثال دلالت می‌کند؟ **[ن ۰] [س ۲] ب/؟**
- أ. ما قائمون الزيدون ☐ ب. قائماً ما كان زيد ☐ ج. ما دام قائماً زيد ☐ د. قائماً ما دام زيد ☐
۴۸. از عبارت «لو قام زيد لقام عمرو» کدام مفهوم فهمیده می‌شود؟ **[ن ۰] [س ۲] د/؟**
- أ. زيد و عمرو هر دو ایستادند ☐ ب. زيد ایستاد ولی عمرو نایستاد ☐ ج. عمرو ایستاد ولی زيد نایستاد ☐ د. زيد نایستاد ☐
- * و «من» و «ما» و «ال» تساوی ما ذکر.
۴۹. عبارت بالا برای بیان کدام دسته آمده است؟ **[ن ۰] [س ۱] ب/؟**
- أ. موصولات مختص ☐ ب. موصولات مشترك ☐ ج. مبنیات ☐ د. اسماء استفهام ☐

۵۰. در کدام جمله مصدر مؤول وجود ندارد؟ [ن ۰] [س ۳] ا/؟

ا. ﴿عَهْدَنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهَّرَ ابْنَتِي لِلطَّائِفِينَ﴾ □

ج. ﴿وَذَٰلَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ﴾ □

تشریحی

ب. ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ □

د. ﴿إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا﴾ □